

RODICA OJOG-
BRĂȘOVEANU

ANCHETĂ
ÎN
INFERN

Ediția a II-a

NEMIRA

PROLOG

În ochii bătrânului stăruia o bucurie domoală. Soarele despica frunzele castanului, presărându-le cu stropi de aur. Mâna îngustă cu degete neliniștite alunecă în plasa rezemată de piciorul băncii. Un tramvai, pe Cobălcescu, acoperi zumzetul viespii. Țesea zigzaguri nervoase în jurul cireșului japonez. Caliciile rumene se deslușeau pictate pe cerul albastru și privirea bătrânului se umezi. Destrămate de boarea dimineții, petale roz-albe înfloreau lin văzduhul. Câteva fetițe cu breton și coadă de cal strânsă în șnururi de lână, à la Nadia Comăneci, încercau să le prindă, scoțând țipete ascuțite.

O doamnă în vârstă, înaltă și suplă, se opri lângă bancă. Bătrânul îi făcu instinctiv loc, fără s-o privească. Femeia se așeză, netezindu-și fusta în dreptul genunchilor. Strecură o privire fugară în stânga ei și degetele îi rămaseră agățate de nasturele taiorului cenușiu. Cercetă atentă profilul unghiular al bătrânului, cântări cu un ochi sigur linia elegantă a costumului, cravata azurie cu picouri mărunte, albe. Un surâs cald îi tremură în colțul buzelor.

Scotoci în poșetă nimerind greu bricheta și pachetul cu țigări. Declicul metalic îl trezi pe bătrânul care întoarse o privire posomorâtă. Femeia îi zâmbea. În ochii lungi, trași spre tâmplă, scânteiau lumini jucăușe.

— Cireșii, șopti. Vestiiții dumitale cireși japonezi... Pe vremuri, mi-ai împuiat capul cu ei.

Bătrânul căscă ușor gura. Glasul... Glasul acesta amplu, din piept... palma deschisă, cu degete drepte care țin țigara... capul îngust cu tâmple delicate...

— Alexandra!

— În sfârșit! râse femeia tulburată.

— Ai rămas la fel de frumoasă... Lasă-mă să te privesc! Doamne sfinte, habar n-ai de câte ori m-am gândit la dumneata! Sunt atât de bucuros că te văd!

Femeia își netezi părul încărunțit. Îl purta ca și altădată, înnodat într-un coc greu pe ceafă, cu două agrafe de aur.

— Și eu mă bucur. Nu știu cum să-ți spun... Colonel, general Cristea...

— Pensionar, draga mea. Pensionar... Oricum, tot acolo ajungi.

Privirea femeii căzu pe plasa de la picioarele bătrânului și amândoi izbucniră în râs.

— Iaurt? întrebă Alexandra.

— Iaurt! Și încă ceva!

Scotoci în buzunarul de la piept și scoase triumfător un flacon alb. Râsul umplu de lacrimi ochii Alexandrei. Pentru o clipă, pe obrazul brăzdat înfloriră mugurii verzi de odinioară.

— Zaharina!

— Exact. După cum vezi, am prevăzut totul matematic. Cișmigiu, iaurt, zaharina...

— Și cireșii japonezi.

Cristea clătină capul, cercetând-o cu plăcere. Îl bucurau, ca și acum treizeci de ani, noblețea trăsăturilor, eleganța desăvârșită a trupului suplu, mâna puternică, liniștită, mână de om capabil, cu mult, cam prea mult sânge-rece, care se odihnea pe fermoarul poșetei din piele de șarpe. În butoniera de la rever, Alexandra înfipsese două pansele brumării.

— Spune-mi ce faci? Ce ai făcut în atâta amar de vreme?

Glasul îi vibra, dar bătrânul nu încercă să-l stăpânească.

— Am muncit mult și acum sunt la pensie. Nimic original...

— Te alinți. La un moment dat, toate ziarele se ocupau de tine.

Deveniseși un adevărat star. M-am bucurat când te-au făcut directoarea Institutului... Ești un medic grozav, Alexandra!

— Am fost.

— Spune-mi, te-ai recăsătorit?

Doctorița își ridică bărbia și Cristea recunoscu, zâmbind, mișcarea aceea a ei, particulară.

— Nu! Repetă după o pauză: Nu! Îmi intrase în cap că n-am noroc și am renunțat definitiv.

Își descheie jacheta. Era cald. Soarele ajunsese în dreptul băncii, le azvârlea pled fierbinte peste picioare.

— Să știi că am fost fericită.

— Mă bucur, Alexandra.

— Dacă nu erai dumneata...

— Copilării! spuse repede bătrânul. Ai fi izbutit oricum, nu se putea să nu izbutești. O Alexandra Macarie va câștiga totdeauna.

O șuviță de fum se desprinsese de pe buzele femeii. Dâra albăstruie se împleti cu pulberea de aur a văzduhului.

— Există împrejurări când nu e de ajuns să vrei. Să știi să vrei... Îi atinse mâna: îți datorez mult. N-o spun de complezență. Dacă nu te-am căutat niciodată, în acești ani...

— Știu, Alexandra, surâse blând Cristea, ai vrut să uiți.

— Să uit și s-o iau de la capăt. Trebuia întâi să mă obișnuiesc cu ideea că sunt liberă de orice servitute.

Îi azvârli brusc o privire profesională: Ascultă, cum stai cu tensiunea?

Bătrânul clipi, râzând șiret:

— Încă pot să iau un coniac la Monte-Carlo.

Masa se afla pe marginea lacului. Umbrela portocalie filtra lumina, rumenindu-le obraji. Era ciudat să-ți amintești aici, sub cerul înalt de primăvară, sorbind lichidul auriu, de iarna aceea cumplită.

— M-am gândit de multe ori, spuse Alexandra. Dacă prin absurd mi s-ar oferi posibilitatea să fiu iar tânără, să mi se mai întâmple ceva asemănător nopții aceleia de la Tâncăbești, n-aș primi.

— Așa ni se pare, șopti Cristea.

— Nu, sigur n-aș primi.

Ochii castanii ai bătrânului, larg deschiși, urmăreau distrați bărcile pe lac.

— Au fost ani păcătoși, grei, foarte grei, rosti îngândurat. Războiul, seceta, cartelele – negre, galbene și roșii – foamea cumplită din ochii oamenilor... Părea că nimic n-o va astâmpăra vreodată. Mi-amintesc... Nevastă-mea cumpăra ulei în sticlute de o sută de grame. Rar mâncam macaroane cu nuci și zahăr. Era adevărată sărbătoare! Ne dădeau de furcă tot felul de indivizi suspecti, creând o adevărată debandadă. Oamenii se simțeau dezorientați, se sufocau pur și simplu sub avalanșa evenimentelor pe care nu izbuteau să le înțeleagă, să le catalogheze. Unii parcă-și pierduseră capul. „Busola“ era cuvântul la ordinea zilei. Escrocii, șantajistii ordinari, speculanții, logodnicii de profesie n-au avut parcă niciodată victime mai docile. Știi ce n-am ghicit până în ziua de azi, Alexandra? Cum ți-a descoperit taina individul ăla... am uitat cum îl chema.

Doctorița respiră adânc. O umbră îi întunecă privirea:

— Vladimir Dumitrașcu. Habar n-am! După o lună însă, a început șantajul. Dădeam jumătate din salariu, uneori mai mult, și-mi zdrobeam creierii: „Cine e? Cine e acest Dumitrașcu? Cum și de unde a aflat?“ Au trecut aproape treizeci de ani și tot nu știu. O inteligență drăcească! Mihăilă, Stratian, eu, Monica, Gheorghiu... niciunul nu mai eram copii! Făcea din noi tot ce poftea... Cinci paiate nenorocite care plăteam fără să crâcnim. N-am uitat niciodată noaptea aceea. Începuse viscolul și vântul mă călca pe nervi, îmi vâjâiau urechile. Simțeam că n-am să mai rezist...

WEEKEND LA TÂNCĂBEȘTI

Doctorița Alexandra Macarie se desprinsese înfrigurată de fereastră:
— S-a pornit viscolul.

Avea o voce joasă, bine timbrată. Bărbații nu-i dădură atenție. Jucau bridge. În fundul încăperii, sub abajurul imens, Eleonora Olaru o privi scurt, apoi continuă să croșeteze. Era o femeie în vârstă, ștearsă. Lumina portocalie nu izbutea să-i învioreze obraji. Arhitecta Monica Ciuvăț se ridică speriată:

— Viscolește?

Alexandra Macarie răspunse în silă:

— Da...?

Eleonora Olaru se scărpină cu andreaua. Își strânse buzele:

„Monica... Îi e frică... mereu îi e frică...”

Se uită la cele două femei prinse în cadrul ferestrei. Pe lângă silueta doctoriței, dreaptă, nervoasă, bine strânsă în rochia de lână, Monica Ciuvăț, plină, risipită în curbe moi, părea vulnerabilă. Pe chipul Eleonorei Olaru trecu adierea unui zâmbet:

„O oiță. O oiță și o lupoaică...”

Își întoarse privirea spre ceilalți invitați. Inginerul Dan Mihăilă împărțea cărțile, surzând îngăduitor. Din când în când, își fura cu coada ochiului feciorul. Luigi Stratian muta în permanență țigara groasă de foi dintr-un colț al gurii în celălalt. Degetele lui Mircea Gheorghiu, „Savantul“, cum i se mai spunea, crengi contorsionate, fremătau de nerăbdare.

Bătrâna Eleonora lăsă lucrul pe canapea și adună cu mișcări experte ceștile de cafea și scrumierele pline.

Fratele său, avocatul Olaru, uscat și noduros, cu ochi scăpărători, plantați pe o față ascuțită de faun, mormăi iritat:

— Iar te fâțâi? Ce naiba...

Bătrâna păru să nu-l audă. Întrebă încet:

— Mai bei, Alexandra? și-i arată ceașca.

Doctorița întoarse capul. Cocul negru, răsucit pe ceafă, din care ieșeau două agrafe de aur, îi scotea în evidență noblețea trăsăturilor.

— Nu, mulțumesc!

Monica Ciuvăț își ridică obrazul rotund. Întrebă pe un ton plângăreț:

— Nu plecăm?

Avea un glas cu inflexiuni răsfățate. Glasul care poartă și la cincizeci de ani guler de școlăriță.

— Plecați pe dracu'! izbucni pițigăiat avocatul Virgil Olaru. De ce să plecați?! Măine e duminică. Bombăni cu ochii pe geam: Le-a apucat zorul.

Doctorița se opri în fața calendarului de perete: „14 decembrie 1949“. Rupse fila și o mototoli. Își sprijini toată greutatea pe spătarul fotoliului.

— S-a stricat vremea. Dacă nu ne grăbim, rămânem pe șosea.

Inginerul Mihăilă, atent la joc, se interesă de circumstanță:

— Crezi?

— N-ai decât să te uiți.

— Ia vezi tu, Șerbane!

Șerban Mihăilă, fiul inginerului, un adolescent în haină bleumarin cu dungi – reiterare „pe puncte“ a stofelor diplomat dinaintea războiului – se

ridică. La încheietură purta neglijent ceasul pătrat cu brățară din piele cenușie. Semăna mult cu inginerul, dar Eleonora Olaru își zise că-i lipseau fermitatea și stilul acestuia.

„E încă tânăr.“

— Clar! conchise Șerban, dând perdeaua laoparte. Aici rămânem.

Afară, vârtejurile de zăpadă se încolăceau șerpi în jurul stâlpilor de telegraf. Țipătul crivățului sugera urlat de lup înfometat, câmpii arse de frig, troiene.

Mircea Gheorghiu sări brusc de pe scaun. Jocul se isprăvisc. Părul vâlvoi îi cădea caraghios pe fața dolofană, iar ținuta totdeauna neglijentă îi făcea impresia că omul a ieșit în ultima secundă dintr-o casă incendiată.

„...23, 24, 25... hm!“ Bătrâna își răsuci firul de lână pe degete. „Cine ar crede că zăpăcitul ăsta e un as în fizică...“

Mircea Gheorghiu pipăi agitat și inutil piepții hainei, buzunarele pantalonilor, apoi își trecu degetele prin păr.

— Gata, băieți, echiparea!

Avocatul Olaru își frecă mâinile:

— Trebuie să fiți nebuni să plecați! N-am văzut viscol ca ăsta de douăzeci de ani.

Luigi Stratian, răsturnat comod în fotoliu, examina silueta bondoacă a fizicianului. Își scoase havana din gură.

— Pe Edison îl bate nevastă-sa dacă întârzie.

— He, he, he! râse încântat Olaru, ca unul căruia nu i s-ar fi putut întâmpla niciodată așa ceva.

— Cela e pe teren, declară Gheorghiu. Adăugă sincer: Cum aș fi venit altfel singur?!

— Evident, se amuză Stratian.

Arhitecta Monica Ciuvăț se agăță de brațul doctoriței. Mâinile îi ardeau. Spuse pe un ton ciudat, înspăimântat și imperativ în același timp:

— Trebuie să plecăm!

— De ce? se interesă rece Alexandra.

Fetei îi dădură lacrimile. Se întoarse spre Mihăilă, își înfipse degetele în mâneca lui.

— Trebuie!

Inginerul se crispa imperceptibil. Ochiul duri priveau mâna Monicăi, așa cum ai privi o insectă care ți se urcă pe haină. Fata îi sesiză repulsia. Deschise gura rotundă și se desprinse moale. Dan Mihăilă zâmbi aproape concomitent, încercând să atenueze impresia penibilă:

— Stai liniștită! Să vedem ce putem face...

„41, 42, 43... unul pe față două pe dos, trebuie scăzut... Da, are reflexe de animal. Și seamănă cu un animal. E un individ periculos. Îl simt. Ce caută asta aici?“

Îl vedea mai bine scormonind cu târnăcopul după aur în pământ tare, uscat... „S-a născut prea târziu pentru asta. Hm, un aventurier cu stil... Lui Virgil îi place. Îi place și Alexandra... Aceeași, stofă... Bunicul le-ar fi zis condotieri...“

Șerban își privi tatăl.

— Ce facem?

Inginerul ridică din umeri:

— N-am deloc chef să rămân înzăpezit pe șosea. De altfel, nici nu pornește motorul pe gerul ăsta.

Monica Ciuvăț izbucni în plâns.

Focul ardea în cămin. Foc clasic, cu butuci încrucișați și jar gros, cu scrâșnet intim, determinându-te să te gândești la urgia de afară. Focul *home*-urilor din lande unde vântul nu ostenește niciodată.

Oamenii înghesuiseră fotoliile în jurul căminului și Alexandra își zise că respiră atmosfera unei invitații la vânatoare într-un castel vechi, cu nume sonor luat din cartea de istorie.

Monica se ghemuise în jilț, cu picioarele adunate sub ea. Suspina din când în când, frecându-și ochii umezi.

Eleonora se uită la ghemul din poală: „Plânge... De ce plânge? Sau se preface?“

Mircea Gheorghiu îi demonstra bătrânului Olaru că existența farfuriilor zburătoare, semnalate după explozia de la Hiroshima, nu-i o poveste.

Vorbea de ființe-licheni inteligente, superioare și cu aspecte fizice neobișnuite, altele decât ale pământenilor.

Avocatul râse și savantul înfierbântat ridică glasul, gesticulând dezordonat.

„Ce tip obositor! reflectă Mihăilă, sorbindu-și încetișor coniacul. Îi place gălăgia. Fără educație...” Și se întoarse satisfăcut spre fiu-său.

Ținea spatele drept, coatele perfect lipite de trup, picioarele corect încrucișate. Asculta cu interes. Inginerul își mângâie obrazul osos, bine ras.

„Un exemplar reușit. Cu adevărat reușit.”

— Mă întreb dacă se liniștește până mâine, spuse Luigi Stratian, oprindu-și un căscat. Caraghios! Grozav de caraghios!

— Ce anume? se interesă savantul.

— E suficient să tușescă nițel cerul și s-a dus dracului toată tehnica. Hai, că-i de râsul lumii! Țineți minte vorba mea, aici stăm până la primăvară.

Stătea răsturnat confortabil în fotoliu, expunându-și ciorapii negri, bine întinși.

— De altfel e destul de vesel aici. Coniac fin, societate agreabilă, conversație subțire. Ce mai! Weekend la Tâncăbești!

Râse gros.

— A, nu! țipă Monica. Mâine, cu orice preț, plecăm! Se corectă: Plec!

Inginerul Mihăilă îngână mecanic:

— Negreșit.

„Ce isterică! O prefer pe Alexandra. Dură, dar cel puțin nu leșină când vede un păianjen...”

Se uita instinctiv la doctoriță. Privea concentrată focul și, poate din cauza flăcărilor, chipul îi căpătase o expresie pătimașă. Nărilor dilatate palpitau, ochii verzi, deschiși ca mugurii în prima zi de aprilie cu soare, scăpărau înfricoșător.

Inginerul încercă o senzație fizică neplăcută.

Flecăriră o vreme. Luigi Stratian îi informă unde s-a stabilit Ghinea și cu ce se ocupă nevastă-sa rămasă în țară, cu cât a vândut Odette Costescu

un covor din secolul al XVIII-lea, care dintre „fostulești“ – falimentari – s-au hotărât să intre în câmpul muncii. Avocatul își privi ceasul.

— Știți că e târziu? Eleonora, ai grijă de așternuturi. Tuși sâcâit: Te rog...

Bătrâna înfipse andrelele în ghemul de lână și dispăru ca o umbră. Luigi Stratian începu să râdă. I se vedeau dinții surprinzător de albi. Mircea Gheorghiu își întrerupse nedumerit demonstrația:

— De ce râzi, domnule?

Ignorându-l, Stratian se uită peste capul lui la Olaru.

— Ești mare, coane!

— De ce?

— Uite-așa... și continuă să râdă.

Trupul Alexandrei se destinse. Se lăsă pe spate, trecându-și degetele peste ochi. Odaia, chipurile celorlalți i se păreau roșii. Se simți brusc neliniștită, cu inima inexplicabil de grea. Regreta că a venit. Întâlni ochii inginerului Mihăilă reci, inflexibili și simți o mână de gheață alunecându-i pe șira spinării.

Eleonora intră fără zgomot:

— Puteți urca, li se adresa tuturor.

— Are ceva de lucru, spuse bătrânul Olaru, ridicându-se cu greutate. Voi, dacă vreți, mai rămâneți.

Se ducea în birou să asculte B.B.C.-ul.

— Războiul s-a isprăvit de cinci ani, coane, observă Luigi Stratian încheindu-și scurta de vânatoare din antilopă, cam uzată la coate.

— Și?

— Americanii au altele pe cap...

Avocatul ridică din umeri. Ajuns în capul scării, ascultă un timp vuietul furtunii, clătină din cap și ieși.

Mihăilă se uită la fiu-său:

— Ce zici, Șerbane?

— Știu eu? Nu-i nici zece...

„Îl iubește! reflectă Alexandra. Dragoste de cloșcă, nefirească la un asemenea bărbat.“

Îl simțea tare. Tare, așa cum îl trădau gura, bărbia despicată, chipul de cremene, glasul egal, gesturile măsurate.

Monica aștepta ca doctorița să dea tonul. Savantul, rămas fără interlocutor, își plimba ochii prin încăpere.

În biroul avocatului, aparatul de radio transmitea ultimul șlagăr: „Rochița cu puncte pe puncte / Ce mi-am visat-o într-o zi. / Am cumpărat-o pe cartelă / Din micile economii...”

Un bruiaj puternic înlocui melodia. Luigi Stratian ridică de pe masă un vas cu gâtul subțire și-l cercetă competent:

— Splendid...

Vru să-l pună la loc, dar gestul se opri brusc la jumătatea drumului.

— Ce-i asta?!

Arhitecta tresări... Ceilalți se întoarseră. Stratian ținea în mână un plic mare, albastru. Silabisi sufocat:

— „Vladimir Dumitrașcu...”

Se uită la fiecare lung, concentrat. Pe chipurile tuturor se așternuse groaza.

— Unde l-ai găsit? se interesă inginerul Mihăilă, primul care părea să-și fi recăpătat sîngele-rece.

Eleonora Olaru scoase o exclamație ușoară:

— A! Am uitat. M-a rugat Virgil să-l expediez.

— Virgil?!

— Da. Vladimir Dumitrașcu e pseudonimul lui literar. Publică în *Feroviarul*.

Se întrerupse. Oaspeții o priveau cu ochii ieșiți din orbite.

„Evident. Trebuia să-mi imaginez...”

Luigi Stratian pălise. Își slăbi nodul de la cravată.

„Nu se poate! Nu se poate! E absurd...”

Alexandra Macarie duse mâna la gât. Vena jugulară se zbătea vie, ca un șarpe.

„Trebuie să-mi țin firea... Ce situație îngrozitoare! Hm, niciodată nu m-au înșelat presimțirile...” Și-i veni să râdă îngrozitor.

— Ce coșmar! șopti Monica Ciuvăț.

Se gândi la *el*, mereu în pijama, la pândă, cu obrazul neras.

„Numai de nu s-ar speria... De n-ar face o prostie...”

Obrajii buclăți ai lui Gheorghiu se acoperiseră de sudoare. O sudoare rece, lipicioasă.

— Ce s-a întâmplat? strigă Șerban Mihăilă. Îl privi pe taică-său: Ce ai?

— Ce s-a întâmplat? repetă înspăimântată, ca un ecou, Eleonora Olaru.

Doctorița se ridică prima, luând-o pe fată de braț:

— Monica nu se simte bine. Îi spuse încet, dar hotărât: Hai la culcare! Am să-ți dau un calmant.

Inginerul Mihăilă își înfipse degetele în stofa fotoliului, înțelese brusc, înțeleseseră și ceilalți.

Eleonora șterse cristalul măsuței și pipăi pachetele goale de Virginia verzi și Ada-Kaleh.

„Am rămas fără țigări.”

Privi pendula suspendată deasupra căminului. Mai erau câteva minute până la zece.

„Trebuie să treacă Costică de la depozit...”

Se strecură în antreul înghețat. Era frig și femeia se înfiora sub șalul bătrânesc cu ciucuri roșii. Trase zăvorul, împingând ușa. Abia se deschise. Zăpada năpădise treptele de la intrare.

Vifornița o izbi în față, scânteii de zăpadă ca niște ace. Făcu semn omului de pe cealaltă parte a drumului și așteptă în spatele ușii închise tropăitul cizmelor. Paznicul intră, scuturându-și zăpada de pe umeri și poalele șubei. Frigul îi dogorise fața ca un roșu emailat, amintind chipurile joviale de băutori de bere din tablourile vechi.

— Aprigă vreme, cucoană! Când am făcut colțul la farmacie, m-a dat de-a rostogolul. Ghimirlia lui nea Vintilă nici nu se mai vede. Râse domol: Zici că-i un dâmb, ceva...

— Să-ți dau o tărie, Costică, să te încălzești! propuse Eleonora Olaru.

Focul trosnea în cămin, mirosea a cald, a tutun. Paznicul oftă de plăcere, răsfirându-și degetele înghețate deasupra flăcărilor joase.

Eleonora îi puse pe colțul mesei o ceașcă de *bouillon* fierbinte și un pahărel cu țuică.

Costică bău rachiul dintr-odată, gemând voluptuos. Trupul i se scutură ca electrocutat și clocoti din buze:

— Ira... Trăsnește, cucoană! Sărut mâna.

— Mai vrei? Își strânse șalul în jurul umerilor firavi: Am rămas fără țigări, Costică, și-i casa plină de oaspeți... Poate ai dumneata...

O detunătură cu ecou amplu, înfricoșător, sparse liniștea casei.

Eleonora își simți inima nod dureros. Alergă pe scări urmată de paznic. Îi văzu pe ceilalți buluciți în ușa biroului și își făcu loc.

Răsturnat în fotoliu, Virgil Olaru zăcea împușcat.